

LEZERS AAN HET WOORD

Onderbergen-Pand: traphal

In GT nr 6 van 2017 staat een tekening van Gaston De Bruycker uit 1919 van een traphal in het Pand aan Onderbergen. Jos Tavernier stuurt ons een foto (afb. 1) van dezelfde plek (zie ook Internet beeldbank Gent). De duidelijk professionele foto werd genomen in 1943 door fotograaf Albert Ritsaert wonende in de Koestraat nr 26 (stempel op de achterzijde van de foto's, zie afb. 2).

Pogingen om meer te weten te komen over Ritsaert leverden tot op heden niets op. In het Amsab zitten ook foto's van hem uit het interbellum van Gentse socialistische voormannen, maar daar wist men niets over die fotograaf. Misschien een goede vraag voor de GT lezers?

Afb. 1. Traphal in het gewezen domonikanenklooster Onderbergen (foto Stadsarchiefreeks SCMS nr 8345).

Afb. 2. Keerzijde van de foto in afb. 1.

Ancienne Belgique

Frank Ödberg en Sonja Gyselinck voegen nog een stukje geschiedenis toe aan het in GT 2018 nr. 1 verschenen verhaal over dit variété theater. In de jaren 50 was Mr. De Boeck daar directeur. Zijn kinderen werden in de liefde voor de muziek opgevoed. Een aantal schoolvrienden werden soms uitgenodigd om gratis de voorstelling bij te wonen op de toen vrije donderdagnamiddag. Wij kregen dan ook bonnetjes voor gratis drank en wafels (met chantilly uiteraard). Op een dag zaten wij aan een tafel boven op het balkon. Onderaan stonden op het gelijkvloers talrijke tafels. Een jongen had zijn bord, rijk gevuld met chantilly, op de rand van het balkon geplaatst. Al stoeiend is gebeurd wat moest gebeuren: die schotel is naar beneden gevallen. Wij hebben nooit durven kijken waar zij precies terecht gekomen was en hebben in allerijl beslist de coulissen te bezoeken. In die coulissen ontmoette men dan bv. een Chinees die pas was opgetreden onder een naam die min of meer klonk als Tchang Tchong Tchen, maar die van dichterbij gezien toch eerder Juul Van Pimperzele moest heten of iets dergelijks. De moeder speelde orgel onder de naam Faby Books. Na het faillissement van de AB opende de familie De Boeck een café in de Vlaanderenstraat, een paar huizen voorbij de Tienda op de hoek. Ook die was voorzien van een orgel, bespeeld door de moeder, die ook trouwplechtigheden en dergelijke in het Stadhuis opluisterde met een stukje orgelmuziek.

Scheepswerven De Roose, Ledeborg

Een vraag van Frank Gelaude: *Wie heeft herinneringen, verhalen en foto's van de scheepswerven De Roose te Ledeborg? Een mooi geïllustreerd artikel over*

het einde van de werven (De Gentenaar, 1980) is alles wat we daarover hebben in DSMG.

Afb. 3. Een binnenschip in aanbouw. Men herkent de boeg en de verticaal geplaatste eerste planken van de romp die nog vastgemaakt moeten worden aan de kiel. Verder de stutten om de romp recht te houden. Op de achtergrond stapels houtplanken. Op de voorgrond de vader van Frank Ödberg (foto 1910-1914, privé collectie).

Ook Frank Ödberg zit met een scheepswervenprobleempje. Hij vraagt zich af waar een foto op glasplaat in zijn bezit (afb. 3) genomen is. Dat gebeurde vrijwel zeker tussen 1910 en 1914. Naast opgestapelde planken ziet men het geraamte van een aak (binnenvaart). De Ödbergs waren een familie van reders ter lange omvaart en houthandelaars. Het jongetje is heel waarschijnlijk zijn vader (°1910). De grootouders hadden een buitenverblijf op de Henleykaai, achter de oude Club Nautique. Het was daar toen nog helemaal landelijk. Zou er voor WO1 daar ergens een scheepswerf geweest zijn?

Bedrijf De Buck & Vanderwaarden

Daniël Sabbe is op zoek naar inlichtingen over het textielbedrijf De Buck & Vanderwaarden. Indien mogelijk ook over de vestiging die het bedrijf in de vorige eeuw in Olsene had.

Muurkapel aan de Veergrep

Patrick Meershaege, die in de Kortrijksepoortstraat woont bij de Veergrep (vroeger een beluik, sinds een hele tijd al een parkje) schrijft. Aan de ingang van het park hing een muurkapel die vroeger een van de gevels in het beluik sierde (afb. 4). Bij de afbraak van de huisjes is deze kapel gerestaureerd door het bisdom Gent en in de jaren 80 opnieuw aan de gevel bevestigd van het ondertussen tot studentenpand omgevormde hoekhuis. Deze zomer is het studentenhuis volledig verbouwd en heeft men bij de buitenschilderwerken de kapel verwijderd. Dit is ondertussen al enkele maanden geleden maar de kapel is nog altijd niet teruggeplaatst. Ik heb dit gemeld aan de stadsdienst Monumen-

Afb. 4. Een (te) fraai beeld uit 1989 van de Veergrep toen dit waterstraatje nog een armtierige cité was (DSMG, Begijnhof Sint-Amandsberg, afd. Vliegende Bladen Gent, reeks straten).

tenzorg maar daar weten ze niet wat er mee gebeurde. Ik zelf ben erg gehecht aan deze muurkapel. Het is immers een van de laatste overblijfselen van het Veergrepbeluik.

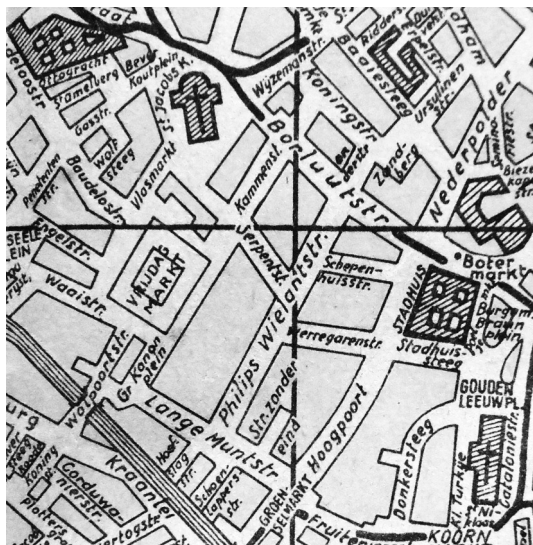
Beeldhouwer en schilder Bentos

Het bekendste werk van Achilles Bentos, 'De klok slaat 5 ure!', hangt in het MIAT. Jean Bourgeois, zijn kleinneef, is een catalogus aan het opstellen van zijn werk. Hij is geïnteresseerd in de werken die Achilles Bentos gemaakt heeft, en zoekt ook informatie voor een biografie. Weet iemand werken van hem hangen? In GT werd een paar keer over Bentos geschreven. In één van de volumes (1988) geeft een zekere heer F. Stevens-Sangleteen een reeks info's over A. Bentos, die hij kennelijk ontmoet heeft. Hij vermeldt ook dat hij een litho van Bentos (Mannenkop) gekocht heeft. Weet een GT lezer of deze persoon nog leeft, en indien niet, of er 'erfgenamen' gekend zijn?

Info aan g.t@telenet.be of rechtstreeks aan Jean Bourgeois, Woeringenstraat 81, 9000 Gent.

Onderstraat werd in 1943 Philips Wielantstraat

Bernard Cruyt zoekt een verklaring voor de naamverandering in 1943 doorgevoerd voor de Onderstraat in Philips Wielantstraat (afb. 5). Na de oorlog kreeg

Afb. 5. De Philips Wielantstraat op een detail uit een stadsplan uit 1943 (Documentatiecentrum DSMG, Sint-Amandsberg).

die straat zijn aloude naam terug. Een gedeeltelijk antwoord van de redactie: Over deze voor onze streken belangrijke jurist is er heel wat te vinden op Wikipedia (met verwijzingen naar de bronnen). Hij schreef in het Nederlands en zijn werk werd pas heel laat gedrukt. Een Latijnse vertaling door Joos de Damhoudere geraakte heel bekend, terwijl de echte auteur ten onrechte vergeten werd. Zijn associatie met de Onderstraat is ons onbekend.

Scheve kerktoren van Ekkerghem door onvoldoende gedroogd hout?...

Karel De Wilde, die een speciale belangstelling heeft voor scheve kerktorens (zie Van Mensen en Dingen 2011 nr. 3) schrijft. ‘De torenspits van de Sint-Martinuskerk in Ekkerghem staat zoals bekend sinds eeuwen gekromd en zelfs ietwat gedraaid (met torsie). Naar de oorzaak van de kromming en de torsie is tot op heden (voor zover mij bekend) weinig of geen onderzoek verricht. Er is het verhaal dat men de torenspits zou opgetrokken hebben met onvoldoende gedroogd hout, wat de kromming en torsie achteraf zou kunnen verklaren. Op Wikipedia kan men in korte lijnen het verhaal lezen dat beweert dat de architect van die toren bij de (her)opbouw in de 17de eeuw zelfmoord heeft gepleegd omdat hij de toren niet recht kon krijgen. Volksverhalen en legenden hebben beslist hun waarde, maar eenmaal wil men toch de stap zetten in de richting van historische waarheid. Daarom mijn vragen aan uw lokaalhistorische specialisten: Is de zelfmoord van de 17de-eeuwse architect / aannemer van de Ekkerghemse toren geattesteerd aan de hand van archiefstukken van de parochie Ekkerghem of de stad Gent? Een suïcide was destijds een misdaad, die beslist een politieel en juridisch aspect had en veel opzien baarde in een stad wanneer het een bekend figuur betrof. Zoiets zou men beslist kunnen terugvinden in ambtelijke stukken of contemporaine literatuur (kronieken). Is de naam van de bewuste architect / aannemer van de torenwerken bekend? Zijn er 17de-eeuwse archiefstukken bekend van de parochie Ekkerghem die de toren(her)bouw documenteren? Kerkrekeningen, correspondentiestukken, gegevens over de inwijding (guldenboek), allicht ook processtukken, want een dergelijke kromme en gedraaide torenspits zal destijds wel geleid hebben tot een forse ‘reclamatie’ bij de oplevering, alleszins een veel bediscussieerd ‘probleemgeval’ achteraf?